

عنوان مقاله:

بررسی بناها و آثار معماری دوره های باستانی تبرستان با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)

محل انتشار:

دومین همایش ملی هنر تبرستان (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

سیدمهدی موسوی کوهپیر - دانشیار گروه باستان شناسی دانشگاه تربیت مدرس

محمود حیدریان - استادیار گروه باستان شناسی دانشگاه شهرکرد

خلاصه مقاله:

تبرستان امروزی از منظر باستان شناختی، ناحیه ای است که استقرارهای باستانی زیادی از دوره های مختلف زندگی بشر از جمله پارینه سنگی، نوسنگی، مس سنگ، مفرغ، آهن و دوره های تاریخی و اسلامی را در خود جای داده است. بررسی ها و کاوش های باستان شناختی انجام گرفته و معرفی محوطه هایی چون کمریند، هوتو، علی تپه، کمیشان، گرم رود، راشک، گوهرتپه، تپه کلار و ... شواهدی هستند بر این مدعا. پژوهش حاضر سعی دارد تا با استفاده از داده های بررسی گسترده این ناحیه به سرپرستی موسوی کوهپیر در سال 1386 (2475 محوطه)، به معرفی آماری بناهای معماری شناسایی شده در حوزه مازندران بپردازد. به منظور دستیابی به اهداف مورد نظر در این پژوهش، ابتدا آثار معماری شناسایی شده به تفکیک نوع کاربری (مذهبی، نظامی، عمومی و ...) به 14 دسته تقسیم شدند: آسیاب، امامزاده، برج، بقعه، بنا (عمارت کلاه فرنگی، چهایخوری، کاخ و ...)، پل، تکیه، چهار طاقی، حمام، رباط (کاروانسرا)، سردر، سقانقار، قلعه و مسجد، در مرحله بعدی در قالب نظام اطلاعات جغرافیایی با استفاده از نرم افزار GIS، مطالعات اسنادی جهت شناسایی پراکنش بناهای باستانی شناسایی شده در منطقه انجام گرفت. با توجه به مطالعه حاضر مشخص شد که بیشترین آثار معماری منطقه متعلق به ابنیه شخصی شامل منازل، کلاه فرنگی ها، عمارت ها، چایخوری ها و ... اند که با 166 اثر با ارزش تاریخی در اکثر نقاط و در همه شهرهای منطقه گسترش یافته اند. سقانقارها با 116، امام زاده ها با 48 و بقعه ها با 27 اثر به ترتیب در مراتب بعدی قرار دارند و با توجه به اعتقاد ساکنین منطقه در اکثر مناطق تبرستان پراکنده شده اند.

کلمات کلیدی:

تبرستان، بررسی باستان شناختی، معماری مذهبی، معماری نظامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/283284>

